

РЕШЕНИЕ

№ 7565

гр. София, 09.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 20 състав, в публично заседание на 16.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Светлана Димитрова

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **3056** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени искиове с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), по реда на чл.203-207 АПК.

Производството е образувано на 01.04.2022 г., по искова молба, с вх. № 12331 по описа на съда на А. П. Г. от [населено място], ЕГН [ЕГН], [населено място],[жк], чл.298А, ап. № 41, чрез представител по пълномощие адв. П. Ф., срещу Столична дирекция на вътрешните работи, с искане за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени и неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице рег.№ 227з-2936/20.11.2020 г., издадена от командир на отделение в сектор „М.“ в „ОПП – СДВР“, както следва:

-обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в размер на 10 000 лева ,за периода от 20.11.2020 г. до датата на завеждане на исковата молба-01.04.2022г., ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата, считано от датата на завеждане на делото до окончателното изплащане на задължението;

-обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 55 лева - направени разходи от ищцата за извършени прегледи в УМБАЛСМ “Пирогов“ и УМБАЛ “Александровска“ ЕАД в резултат на незаконосъобразното задържане от служител на ответника;

-737,37лева, обезщетение за забава, в размер на законната лихва върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 10 000 лева, за

периода от 12.07.2021 г. /влизана в сила на съдебното решение, отменящо заповедта за задържане/ до 01.04.2022 г. /датата на предявяване на исковата молба в съда/.

Ищцата посочва вида и характера на причинените неимуществени вреди както следва: ограничаване на личните и права по време на физическото и задържане в изпълнение на заповедта; причинена и е тежка форма на стрес и шок от публичното, позорно незаконното задържане, включително физически дискомфорт, изразяващ се в силни болки в областта на дясното рамото от поставянето на белезници; въпреки оплакванията и при задържането, в продължение на два часа по време на задържането, била лишена от достъп до медицинска помощ; не и е била предоставена възможност да се свърже с адвокат; в резултат на задържането е получила травматични увреждания, установени на 23.11.2020г. от лекар в УМБАЛ „А.“ - „контузия на раменния пояс и мишница“, получени в резултат от действието на твърди предмети; злепоставяне на доброто име на ищцата пред близки и познати, предвид че незаконното ѝ задържане е било отразено в национални медии и сайтове в интернет; два дни след задържането ѝ била предсрочно освободена от работодателя си, преди изтичане на едномесечния изпитателен срок; издадено и било наказателно постановление, с което и е наложено административно наказание „глоба“, в размер на 100 лева, което впоследствие, след обжалването му от ищцата, било отменено, като незаконосъобразно от СРС, с влязло в сила решение № 1483/2021 г; в резултат на преживяното стресът и безпокойството на ищцата се задълбочил, получавала сърцебиене, повишено кръвно налягане, чувство на задушаване, изпотяване и замаяност, прилошавало и имала главоболие и световъртеж, горещи и студени вълни, треперене, безсъние и кошмари, негативни и натрапчиви мисли.

В съдебно заседание искът се поддържа от адв. Ф., който претендира присъждането на разноски по представения списък.

От ответника – директор на СДВР, е постъпил писмен отговор на 11.05.2022 г. с който се заявява становище за допустимост на иска и за неоснователност и недоказаност на същия. Твърди, че не са налице предпоставките на чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Липсват доказателства за претърпените неимуществени вреди. В съдебно заседание ответникът се представлява от юрк. Д., която прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар и претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение. Прокуратурата на Република България – чрез прокурор Д. изразява становище, че исковите претенции са неоснователни и недоказани и следва да бъдат отхвърлени изцяло.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с исковата молба твърдения, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, вр. чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

На 20.11.2020 г., в [населено място], в местростанция „С.“ полицейски служител направил забележка на ищцата и нейния спътник – свид. А. Д., тъй като не носели защитни маски, които да покриват лицето и носа. Те отказали да си поставили маска и започнали да го обиждат. Между Г., свид. Д. и полицейския служител възникнали словесни пререкания и полицаят поискал да представят документ за самоличност, но те отказали. Пристигнал друг полицаи за съдействие. След няколко разпореждания, ищцата представила документ за самоличност и била установена самоличността ѝ. Тя и спътникът ѝ отправяли обиди и към други лица в метеостанцията. Ищцата направила видеоклип на спора с полицейските служители със св.Ал. Д. и го

публикувала в интернет. Било разпоредено от дежурната част да бъде задържана, следствие на което и след употреба на сила на ищцата били сложени белезници и била отведена в 03 РУ-СДВР. Била издадена заповед за задържане на лице рег.№ 227з-2936/20.11.2020 г., която с Решение № 4633/12.07.2022 г. на АССГ – XXI к.с. постановено по адм.д. № 5935/2021г. е отменена като незаконосъобразна. Съгласно книгата за задържаните лица ищцата е арестувана на 20.11.2020 г. в 20,15 ч. и е освободена на 20.11.2020 г. в 23,15 ч. Срещу нея и спътника ѝ Ал.Д. били съставени АУАН. Въз основа на съставения на ищцата АУАН било издадено наказателно постановление № 9938 от 27.11.2020г. от началник на 03 РУ –СДВР, с което на ищцата е наложено административно наказание „глоба“, в размер на 100 лева, за неизпълнено правно задължение по чл.64,ал.2 от ЗМВР. С решение № 1483 от 23.12.2021г., постановено по а.н.д. № 20211110212907 по описа на СРС,НО,2-ри състав наказателното постановление е отменено като незаконосъобразно и неправилно.

От показанията на разпитания свид. Г. К. се установява следното: Познава ищцата от 20 години. След инцидента контактите между тях се разрешили, Г. се изолирала от приятелите си. За пръв път се срещнали през лятото на 2021 г. когато ищцата споделила какво се е случило. Като следствие от инцидента се явява публичното омаскаряване, което се отразило на отношенията в семейството –съпруг и две деца. След случката останала без работа, преди това е била на изпитателен срок. Ищцата споделила, че преживява случилото се отново, има сърцебиене и безсъние, не се е отърсила 9-10 месеца след ареста.

В показанията си свид. К. О. заявява, че: На 20.11.2020 г. в метростанция „С.“на първа линия като слизал от ескалатора видял на перона четирима полицаи и между тях една жена и един господин, който сега е свидетел по делото. Всички на перона са били с маски, само ищцата и спътникът ѝ не са носели маски. Учудил се от поведението на двамата, било грубо и невъзпитано– полицаите стояли като ученици, а ищцата и спътникът ѝ викали срещу тях. Приближил се, и тогава мъжът, придружаващ ищцата му казал, че е „овца“и е като полицаите. Полицаите поискали личните им карти, на което спътникът на Г. викнал „Кои сте вие, та ще ми искате личната карта?“.Доста време не си давали личните карти.Случката продължила около 10 минути. Ищцата отказвала да даде личната си карта,била агресивна,обиждала полицейските служители, казвала им „кои са те да ѝ искат личната карта“. Полицаите стояли мирно, но накрая решили да ги арестуват, сложили им белезници, тогава жената се развикала, наричала ги „маймуни“. Мъжът от своя страна също викал на полицаите „Аз съм служител на министерството, ще ви уволня,какво правите тук,нямате право!“. Призовавал другите хора, чакащи метрото на перона, „С. маските защото сте идиоти и смотаняци“ Двамата се надпреварвали кой да каже по обидни думи.На свидетеля викали“Ти си никакъв, нещастник,овца,приличаш на маймуна с тази маска!“.В момента, в който сложили белезниците на ищцата и тръгнали към ескалатора свидетелят О. си тръгнал ,заявява че не бил свидетел на вербално или физическо насилие от страна на органите на реда.

От показанията на св. А. Д. се установява следното: С ищцата ходели заедно на протести, познават се от 2020 г. На 20.11.2020 г.в станцията на метрото, били заедно с ищцата и без поставени маски. Полицаите им казали да сложат маски и им поискали личните карти, след което се качили в стаята си да пишат акт. Свидетелят спорил с полицаите на тема закони, как те нарушават своите закони. Дали си доброволно

личните карти. След два часа спорове го арестували и него, наранили му ръката, Ищцата снимала с видео ареста му и пунала видеото във „Ф.“. Тогава полицаите прибрали и нея без причина. В ареста били изключително груби, не позволили на ищцата да се обади на роднини, не ги вписали в регистъра за арестуваните в ОЗ РУ. Свидетелят молил полицаите да извикат лекар, защото при слагането на белезниците била изкълчена ръката на ищцата. След час и половина откарали Г. за преглед в „Пирогов“ поради появила се болка в рамото. След случилото се ищцата била много разстроена, цяла седмица била в депресия, в мрачни настроения. Всичко станало защото Г. снимала с мобилния телефон как арестуват св. Д.. Задържането на метростанцията е станало 8,30-9,00 ч. вечерта.

От съдебно медицинско удостоверение № 818/2020г., издадено от д-р К. П. –специализант, съдебен лекар от Клиника по съдебна медицина и деонтология при УМБАЛ „Александровска“ ЕАД се установява, че на 23.11.2020г., в 10.45ч. е извършен преглед на ищцата Г., която се оплаква от болка в дясното рамо, като при прегледа не се установяват видими травматични наранявания. Дадено е заключение – „тези травматични увреждания са получени в резултат от действието на тъпи твърди предмети и могат да се получат по време и начин, както съобщава прегледаната. Причинили са и болка и страдание.“ Заключение е дадено въз основа на медицинска документация, представена от ищцата – лист за преглед № 12573/20.11.2020г., в 22:18ч. от УМБАЛСМ „Пирогов“, с вписана диагноза по М. :Контузия на раменния пояс и мишницата. Анамнеза –при арест съобщава за травма. Обективно състояние –болка в дясното рамо, терапия –съвет, криотерапия. От приложената фактура № [ЕГН] от 23.11.2020г., издадена от УМБАЛ „Александровска“ ЕАД ведно с касов бон, се установява, че за издаденото съдебномедицинско удостоверение № 818/2020г. ищцата е платила 40 лева. От фактура №[ЕГН] от 10.01.2021г. издадена от УМБАЛСМ „Пирогов“ се установява, че ищцата е платила 15.00 лева на Клиника по образна диагностика за издаване на 1 бр. CD.

Предвид установените факти, съдът формира следните правни изводи:

Исковата молба е процесуално допустима, като подадена от лице с правен интерес и съдържаща предписаните законови реквизити.

Разгледана по същество същата е частично основателна.

Съгласно чл.1, ал. 1 ЗОДОВ правото на обезщетение възниква, когато са претърпени вреди от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органи или длъжностни лица на държавата или общината при или по повод изпълнение на административна дейност. Основателността на иска предполага предварителното установяване на точно определени от законодателя кумулативно налични предпоставки: незаконосъобразен административен акт или незаконосъобразно действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице на държавата или общината; този акт да е отменен по съответен ред; да е настъпила вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; да е налице пряка и непосредствена връзка между постановения незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие и настъпилата вреда. Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ обезщетение се дължи за всички вреди - както имуществени, така и неимуществени, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Цитираната правна норма сочи, че следва да се установи наличието на причинна връзка между вредите и незаконния административен акт, действие или бездействие, като елемент от горепосочения фактически състав, от който възниква обезщетителната отговорност на държавата.

Под вредоносен резултат /вреда/ следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно имуществените права и защитените от правото блага на увредения, а под "пряка и непосредствена" се разбира тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния административен акт, действието или бездействието на съответния административен орган, по силата на безусловно необходимата връзка между тях. Казано с други думи, причинна връзка е налице, когато вредите са в резултат на увреждането, настъпили са по повод на него и във връзка с него. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

По делото е безспорно, че спрямо ищцата е издаден административен акт по прилагане на принудителна административна мярка – Заповед задържане в 03-ро РУ - СДВР № 227зз-2936/230.11.2020 г. и че този акт е отменен като незаконосъобразен с влязло в сила съдебно решение № 4633/12.07.2021 г., постановено от АССГ по к.адм.5935/21 г. Следователно налице е първата от изискуемите от закона предпоставки.

Ищцата твърди, че в следствие на незаконното ѝ задържане е претърпяла следните неимуществени вреди – силни болки в дясното рамо при задържането, душевни тревоги, породени от срама от публичното ѝ арестуване, отразено в медиите и интернет пространството, отключване на постоянен стрес, поява на липса на апетит, липса на сън, постоянна, граничеща с фатализъм тревожност за себе си и близките ѝ. Появило се сърцебиене, кръвно налягане, чувство за задушаване, изпотяване, главоболие, световъртеж, треперене, кошмари, безсъние, разочарование и натрапчиви мисли. Била уволнена от работа.

Неимуществените вреди обхващат както нарушаването на блага, които са предмет на субективни права /право на чест, на име и пр./, така и нарушаването на блага, които не са предмет на права. Самият факт на задържане и фактическото лишаване на лицето от правото на свободно придвижване, предполага настъпването на емоционален стрес от поставянето му в изолирана среда.

Съобразно събраните по делото доказателства съдът намира, че ищцата е претърпяла неимуществени вреди както следва: Получила е сърцебиене и безсъние /свид. К./, след случилото се е била много разстроена, била в депресия и в мрачни настроения, не била на себе си /свид. Д./. Претърпяла е болки от изкълчено дясно рамо, което се установява от показанията на свид. Д. и съдебномедицинско у-ние № 818/2020 г. на УМБАЛ „А.“. Сърцебиенето и безсънието са продължили 9-10 месеца след ареста /свид. К./, депресията и мрачните настроения са продължили една седмица /свид. Д./. Останалите твърдени от ищцата неимуществени вреди не се установяват от събраните по делото доказателства. Не се установява и твърдяното уволнение от работа, което да е обусловено от отменения административен акт.

Освен неимуществени вреди ищцата е претърпяла и имуществени такива в доказан размер - 40 лв. платени в Клиниката по съдебна медицина и деонтология -УМБАЛ“Александровска „ЕАД. Не се доказаха твърдените имуществени вреди, в размер на 15.00 лева, липсва причинна връзка между отменената заповед за задържане

и платените от ищцата в УМБАЛСМ „Пирогов“ Клиника по образна диагностика 15 лв. за 1 брой CD, месец и половина по - късно след задържането. Въз основа на горното съдът намира, че е доказана и втората предпоставка за успешно провеждане на иска по чл.1, ал.1 ЗОДОВ - ищцата е претърпяла неимуществени и имуществени вреди, които подлежат на репатриране.

Пряка и непосредствена връзка между постановения незаконосъобразен административен акт и настъпилата вреда е налице когато увреденото лице не би претърпяло вредите, ако не бе издаден незаконосъобразния административен акт. Преки са вредите, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат. Преживяното негативно състояние на психиката и здравето на ищцата и претърпяната физическа болка са пряк и непосредствен резултат С оглед горното съдът намира, че са налице всички елементи от сложния фактически състав на отговорността за вреди по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - налице е отменен като незаконосъобразен с влязло в сила съдебно решение административен акт на държавен орган, издаден в упражняване на административна дейност по чл. 63 от ЗМВР; от този отменен административен акт за ищцата са настъпили неимуществени и имуществени вреди, причинени от задържането ѝ във 03 РУ-СДВР; налице е и пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между незаконосъобразния административен акт и настъпилите вреди.

По отношение на размера на неимуществените вреди:

Съгласно чл.52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. В трайно установената съдебна практика, понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, съпоставени със състоянието на ищеца преди него. Неимуществените вреди са конкретно определими и присъденото парично обезщетение за тях следва да съответства на необходимостта за преодоляването им, следва да е достатъчно по размер за репарирането им - в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на конкретния случай, като същевременно обезщетението не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди.

Нанесените неимуществени вреди на ищцата се изразяват в отрицателни физически и емоционални и психически изживявания: краткотрайни такива - болка в изкълченото рамо, депресия и мрачни настроения, не била на себе си, както и по-дълготрайни – сърцебиене и безсъние. Тези негативни последици не разкриват по-голям интензитет от обикновените случаи и не представляват висока степен на опасност за здравословното състояние на ищцата. От друга страна продължителността на увреждането изпадане в депресия и в мрачни настроения, не е голяма, това продължило една седмица. С оглед така очертаните характер, интензитет и продължителност на неблагоприятните последици върху емоционалното и психическо състояние на Г. съдът намира, че следва да присъди справедливо обезщетение, в размер на 2000 лв., ведно със законната лихва, считано от 01.04.2022 г до окончателното изплащане на задължението. За разликата до пълния предявен размер от 10 000,00 лева, ведно със законната лихва, искът е неоснователен и следва да бъде

отхвърлен. По отношение на претенцията за присъждане обезщетение за причинени имуществени вреди, в размер на 55 лв. съдът намира същата за частично доказана по основание и в размер на 40.00 лева.

Претенцията за присъждане на лихва, в размер на 737,37 лв. за периода от 12.07.2021 г. (датата на отмяната на административния акт от съда) до 01.04.2022 г. (датата на подаване на исковата молба в съда) с оглед размера на присъденото от съда обезщетение за неимуществени вреди следва да бъде уважена в размер на 146,67 лв. като до пълния претендиран размер искането следва да бъде отхвърлено.

С оглед направеното искане от ищцата ответникът следва да бъде осъден и да заплати обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъденото обезщетение, начиная от 01.04.2022 г. до окончателното изплащане на сумата.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски. Ищцата е представила списък по чл. 80 ГПК (л. 69), с който е заявила разноски в размер на 510 лева, включващ заплатена държавна такса, в размер на 10 лева и адвокатско възнаграждение -500 лв. Предвид правната и фактическа сложност на делото, извършените от пълномощника на ищеца процесуални действия, съдът намира, че възражението за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение е неоснователно. На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявените искове, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в съдебното производство разноски, в общ размер на 111,44 лева, в т.ч. 10,00 лева – заплатена държавна такса (подлежаща на възстановяване от ответника на ищеца в пълен размер предвид нормата на чл. 10, ал. 3, изр. 1 ЗОДОВ) и 101,44 лева – адвокатско възнаграждение, изчислено съразмерно на уважената част от иска на основание чл. 10, ал. 3, изр. 2 ЗОДОВ.

Ответникът не е представил списък на разноските по чл. 80 ГПК, но това обстоятелство не освобождава съда от задължението по чл. 81 ГПК, а единствено лишава страната от правото да иска изменение на решението в частта на разноските. С оглед направеното искане и на основание чл.10, ал.4 ЗОДОВ на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение определено по реда на чл.24,ал.2 от Наредбата за правната помощ, в размер на 73 лева.

Така мотивиран, съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ да заплати на А. П. Г., ЕГН [ЕГН], [населено място],[жк], чл.298А, ап. № 41, обезщетение за претърпени вреди от незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице рег.№ 227з-2936/20.11.2020 г., издадена от командир на отделение в сектор „М.“ в „ОПП – СДВР“, в общ размер на 2040 лв. /две хиляди и четиридесет / лева, от които 2000 /две хиляди /лева неимуществени вреди и 40 / четиридесет / лева имуществени вреди, ведно с обезщетение за забава, в размер на законната лихва върху главницата 2040 лева, считано от 01.04.2022 г. до окончателното изплащане на задължението, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата до пълния размер на претендираното обезщетение за неимуществени вреди 10 000 лв. и за 15.00 лева за имуществени вреди, ведно със законната лихва,като неоснователен и

недоказан.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на А. П. Г., ЕГН [ЕГН], [населено място],[жк], чл.298А, ап. № 41, сумата от 146,67 /сто четиридесет и шест лева и 67 стотинки/ лева, представляващи обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъденото обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 2000 лева, за периода 12.07.2021 г. - 01.04.2022 г., като отхвърля иска до пълния размер на претендираната мораторна лихва - 737,37 /седемстотин тридесет и седем лева и 37стотинки/лева.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на А. П. Г., ЕГН [ЕГН], [населено място],[жк], чл.298А, ап. № 41, разноски по делото в размер на 111.44 /сто и единадесет лв. и 44 ст. /лева.

ОСЪЖДА А. П. Г., ЕГН [ЕГН], [населено място],[жк], чл.298А, ап. № 41, да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи юрисконсултско възнаграждение в размер на 73 /седемдесет и три/ лева.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: